

Tööjõuvajaduse prognoos

Mario Lambing

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Käsitletavat teemad

- Miks on prognoosi vaja?
- Mis on tööjõuvajadus?
- Keda vajab tööturg tulevikus?

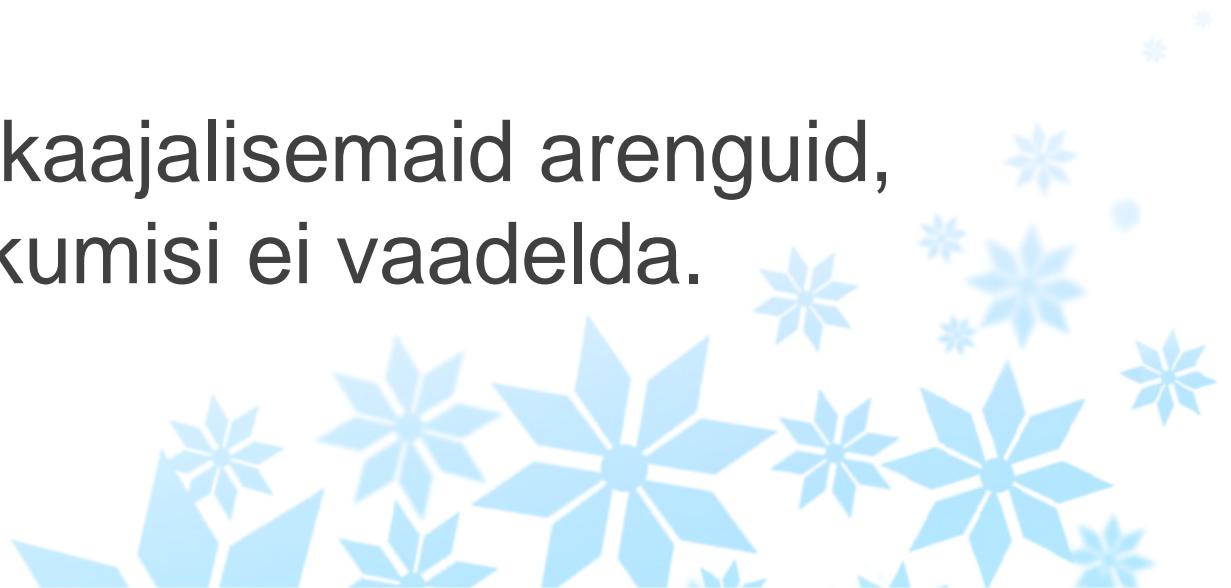

Prognoosi eesmärk

Aidata Haridus- ja Teadusministeeriumi
koolitusplaanide koostamisel

→ Tööturu vajaduste ja pakutava
hariduse kooskõla

Hinnatakse pikaajalisemaid arenguid,
tsüklilisi kõikumisi ei vaadelda.

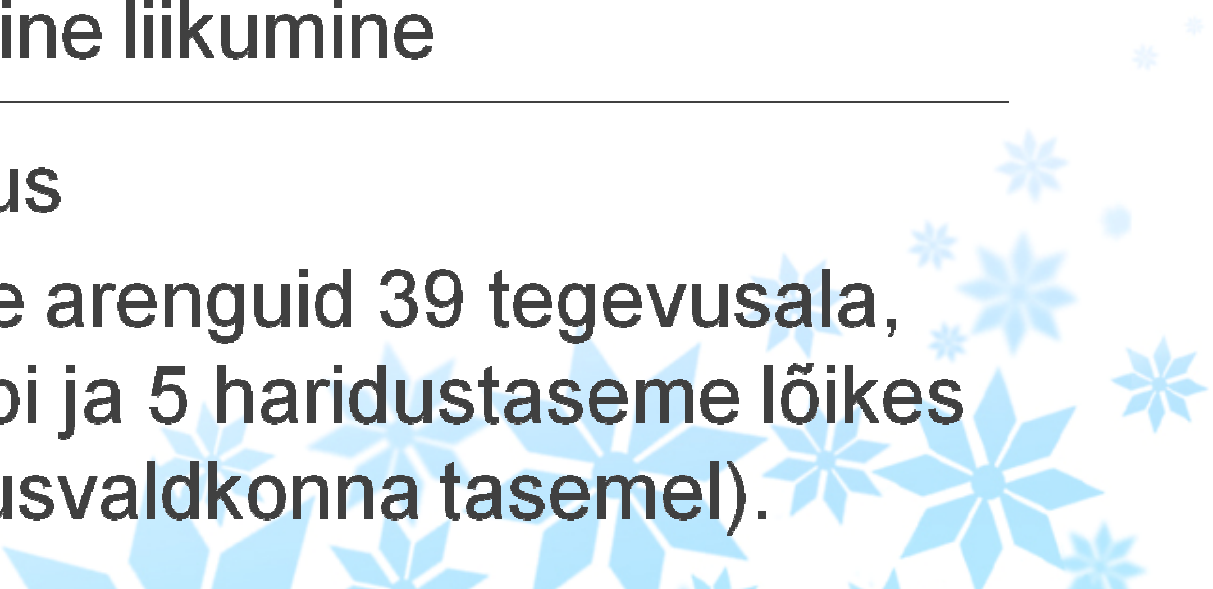
Tööjõuvajadus

Töötajate arvu muutus (koos välismaal töötamisega)

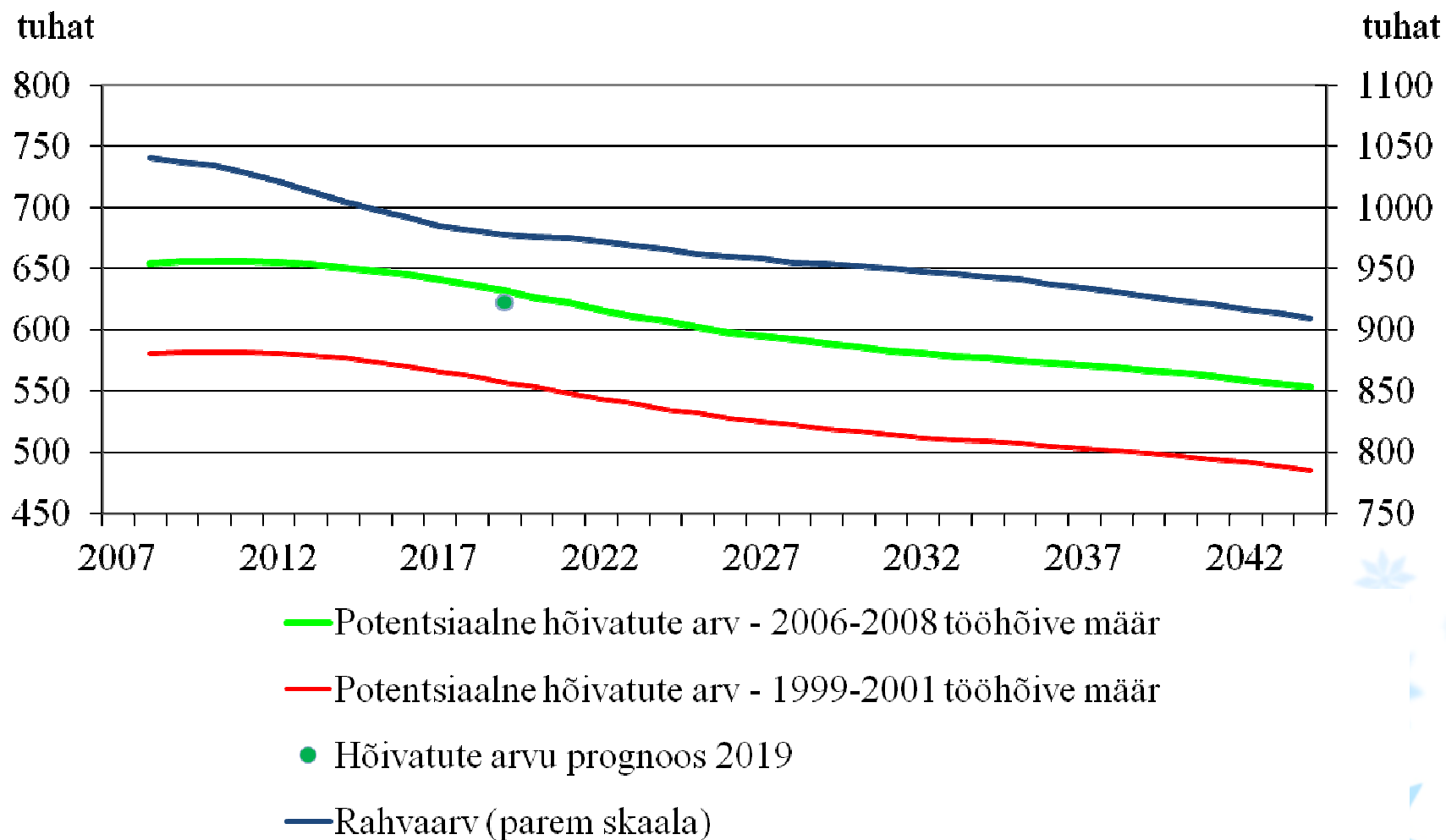
- + Tööjõust välja liikumine (pensionile jäämine vanuse, haiguse või vigastuse tõttu, suremus)
- + Harudevaheline liikumine

= Tööjõuvajadus

Prognoositakse arenguid 39 tegevusala, 5 ametiala grupi ja 5 haridustaseme lõikes (ning 14 koolitusvaldkonna tasemel).

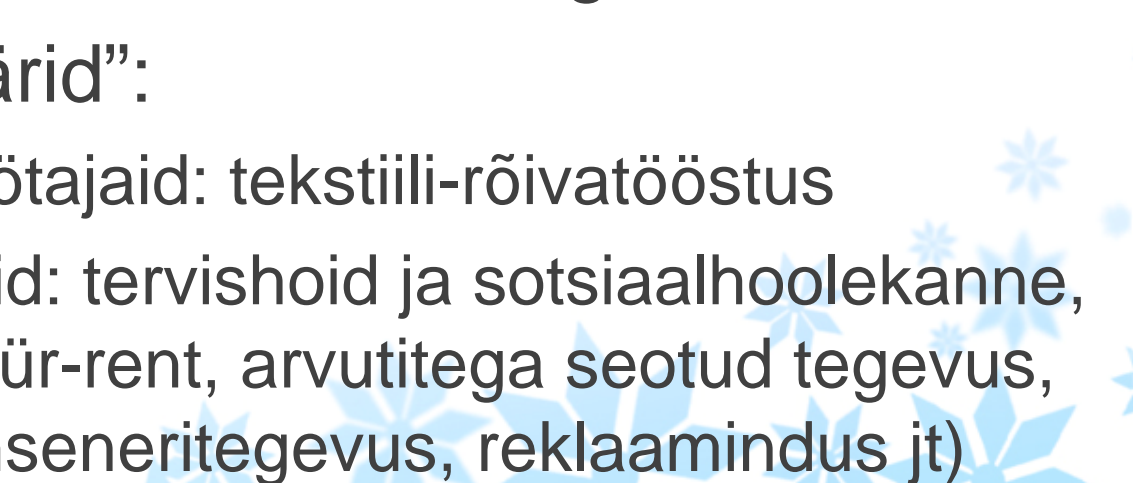

Rahvastiku prognoos ja hõive

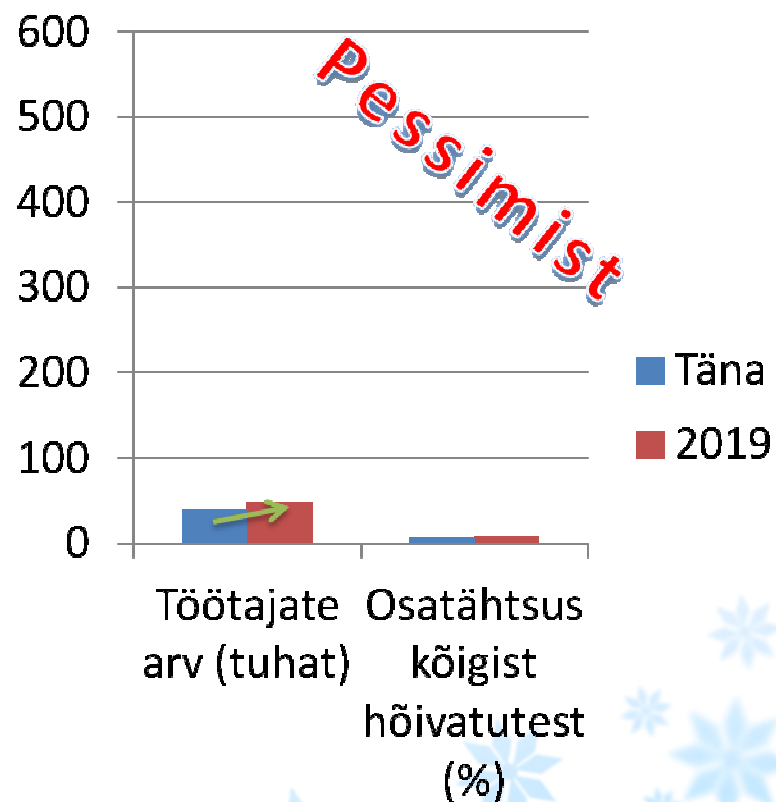
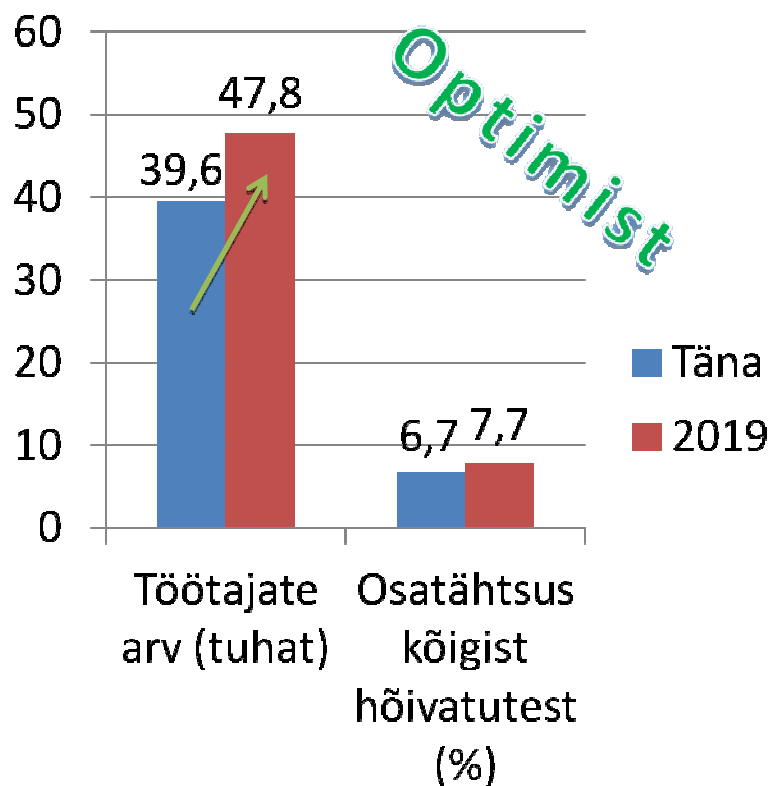

Allikas: Eesti Statistikaamet, MKM

Eesti majandusstruktuuri muutus

- Eestis **rohkem** esindatud valdkonnad, kus töötaja kohta luuakse **vähem** lisandväärtust (ja ka palgad on madalad)
 - Eesti majandusstruktuur on muutunud **sarnasemaks** arenenud riikidega
 - Suuremad “käärid”:
 - Eestis palju töötajaid: tekstiili-rõivatööstus
 - vähem töötajaid: tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, äriteenused (üür-rent, arvutitega seotud tegevus, nõustamine, inseneritegevus, reklaamindus jt)
-

Kus on kõrgtehnoloogia?

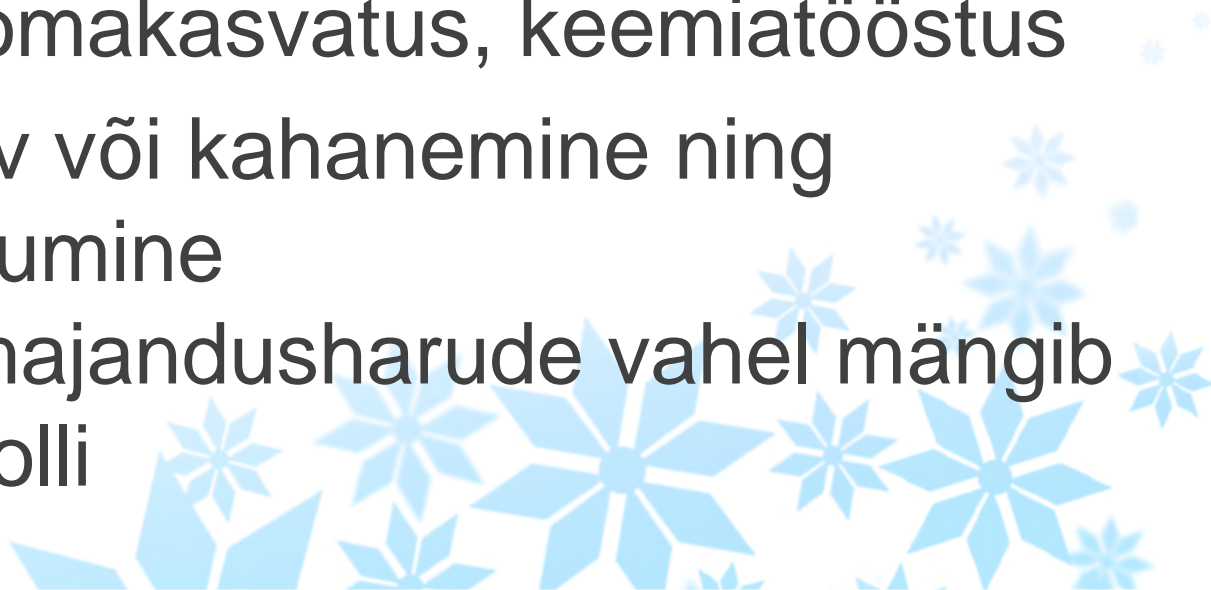

Kõrgtehnoloogia ~ keemiatööstus, elektroonika, masinatööstus, mootorsõidukite tootmine, info ja side

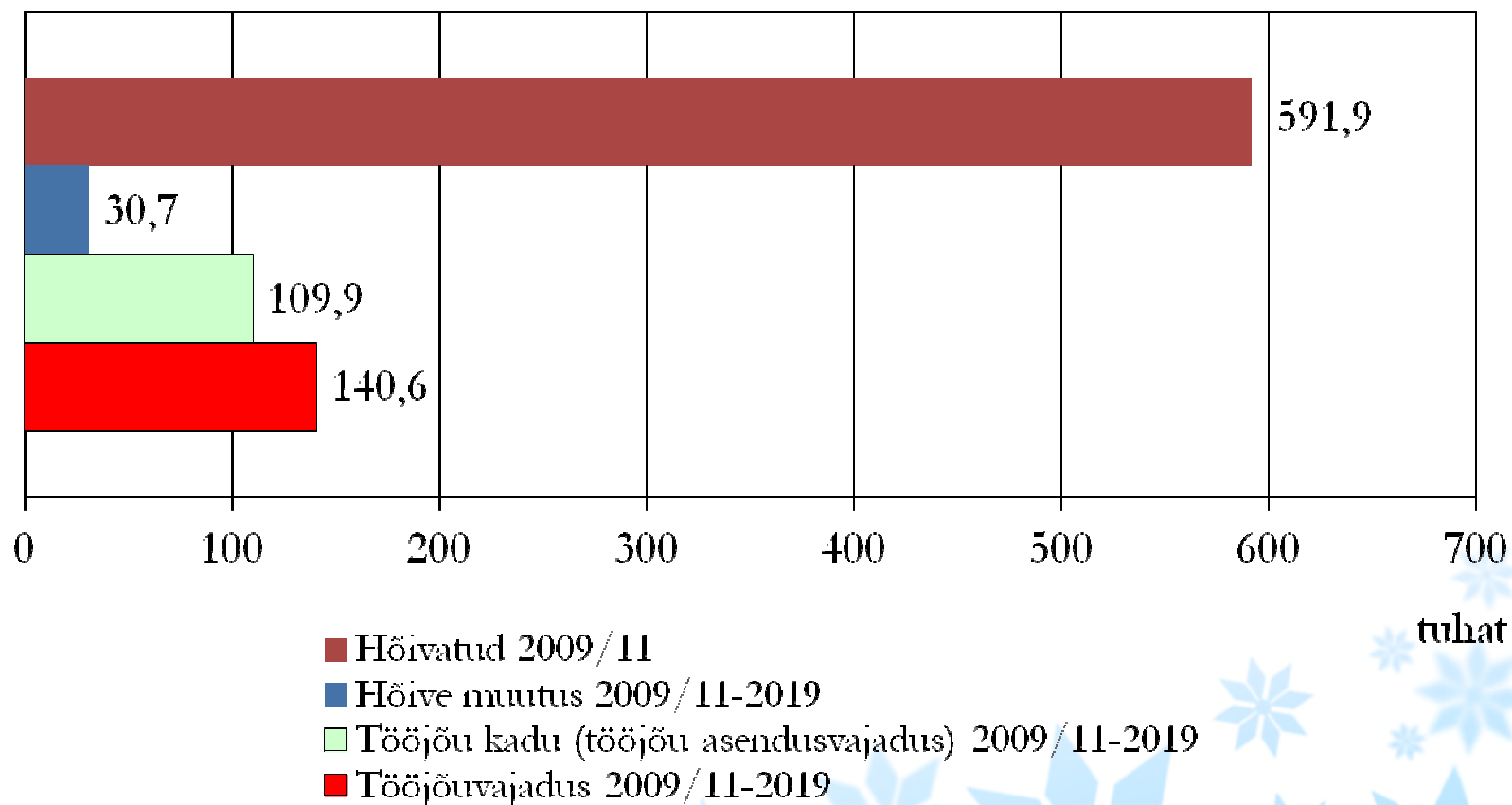
Täpne definitsioon on kitsam -> tegelik roll väiksem

Töötajate asendusvajadus

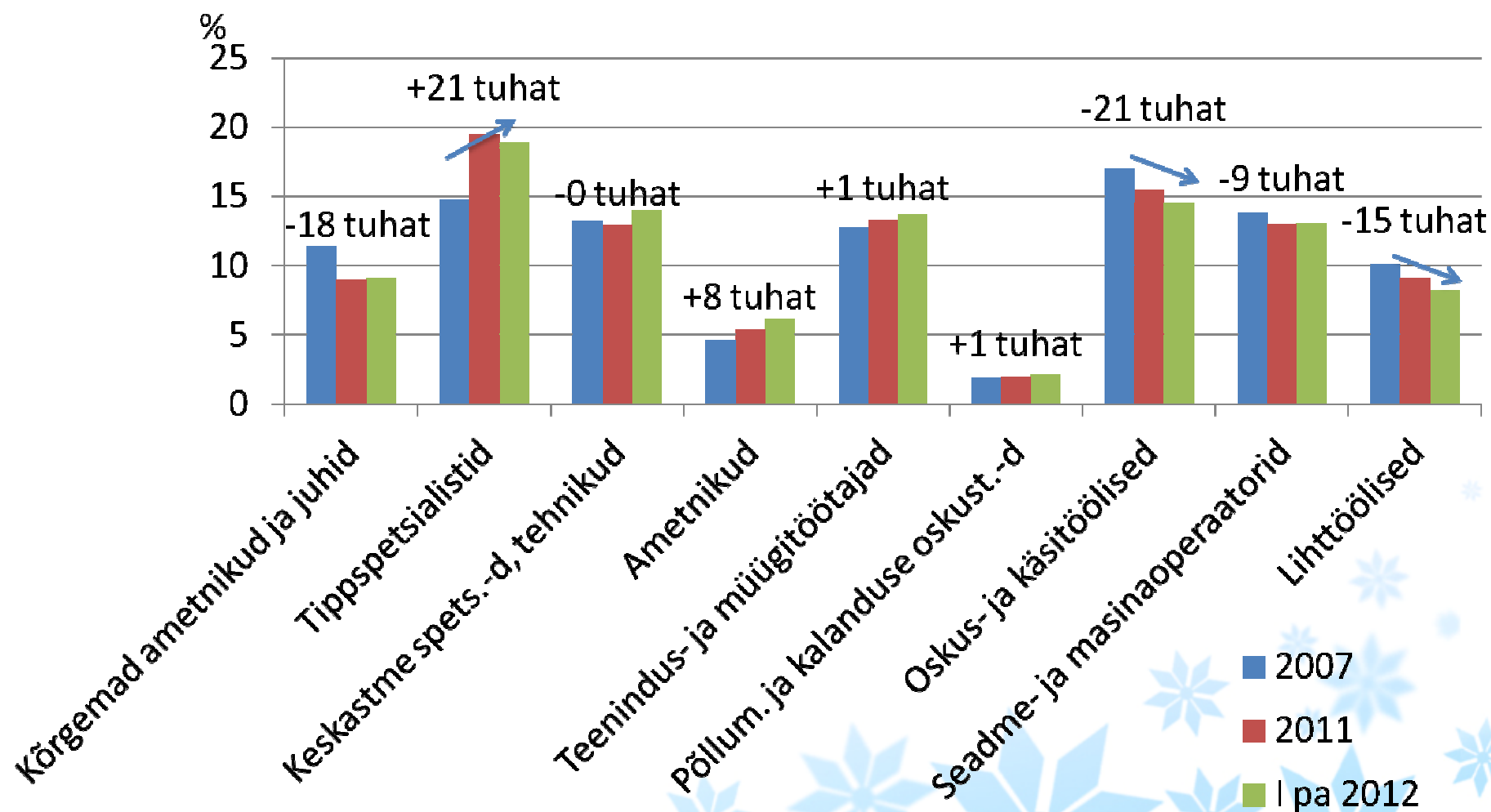
- Kõige enam mõjutab tööjõuvajadust töötajate lahkumine tööturult vanuse tõttu – töötajate asendusvajadus
- Kõrgema „vanusega“ harud: kinnisvara-alane tegevus, haridus, tervishoid, taime- ja loomakasvatus, keemiatööstus
- Harude kasv või kahanemine ning inimeste liikumine ettevõtete/majandusharude vahel mängib väiksemat rolli

Tööjõuvajaduse prognoos 2009/11-2019

Muutus ametialade struktuuris

Allikas: Eesti Statistikaamet

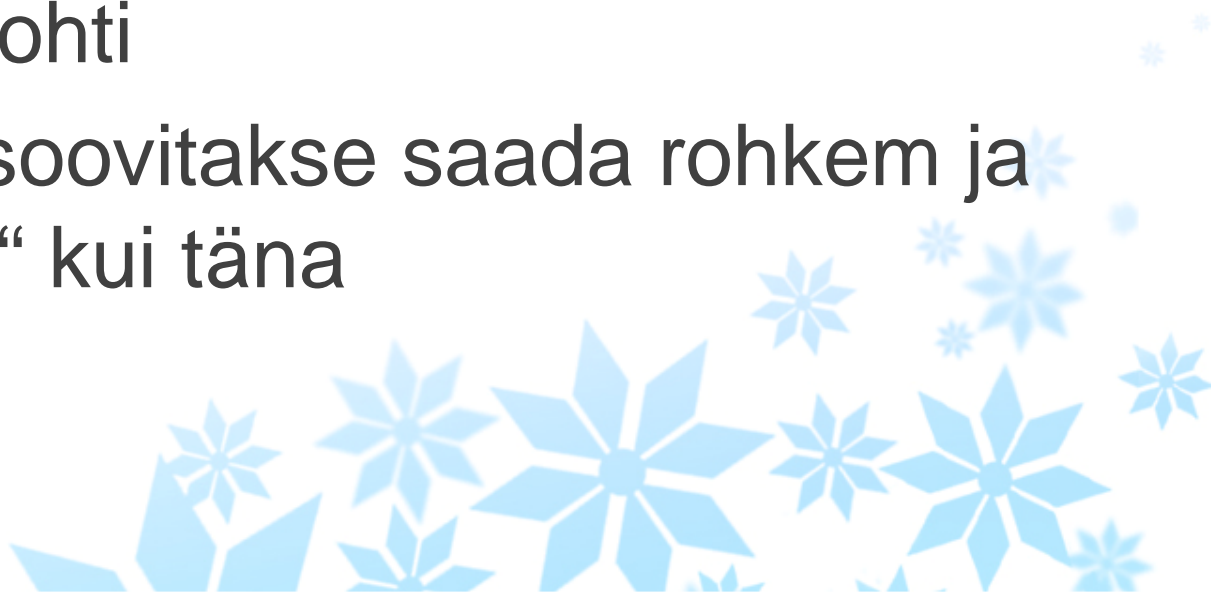
Muutuste mõju

+ Rohkem töötajaid väärtustloovamates valdkondade

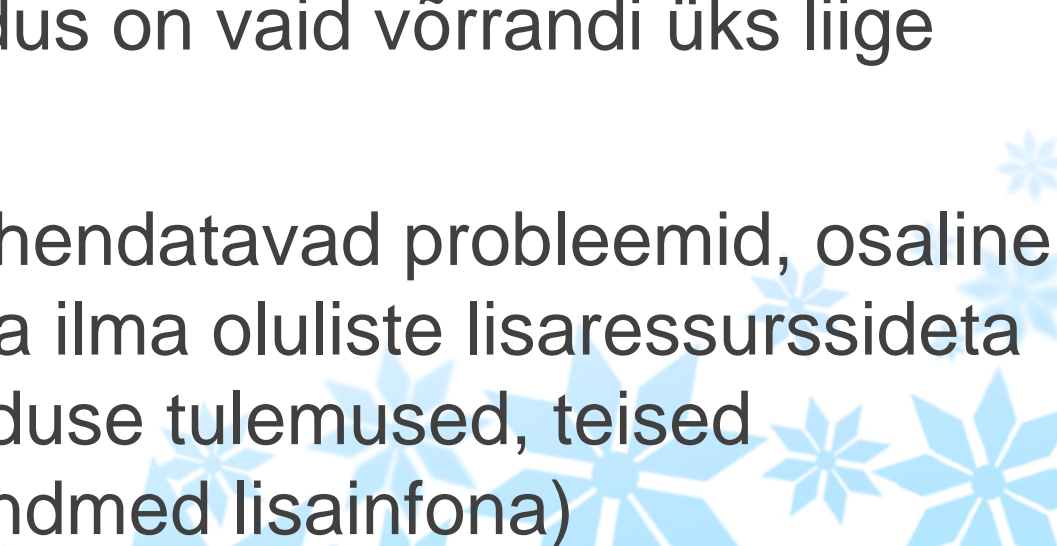
+ Rohkem nõ kõrgemaid ametialasid

+ Rohkem kõrgema haridustaseme nõudega töökohti

= Töötajatelt soovitakse saada rohkem ja „midagi muud“ kui täna

Kas prognoos ütleb, keda/mida on täpselt vaja?

- Ei, vähemalt mitte ilma lisainfota:
 - liiga üldine (ametite lõikes)
 - ei räägi konkreetsetest oskustest, kompetentsidest
 - tööjõuvajadus on vaid võrrandi üks liige
 - Need on lahendatavad probleemid, osaline lahendus ka ilma oluliste lisaressurssideta (rahvaloenduse tulemused, teised uuringud/andmed lisainfona)
-

Kompetentsipõhine lähenemine

- Kvalifikatsioon
- Koolitusvaldkonnad
- Teadmised
- Oskused
- Kompetentsid
- Ametialased huvid/Isikutüübid
- Tööga seotud väärtused

Oskuste vajadus

Oskused	Tähtsus	Tase
Kognitiivsed oskused	↗ ***	↗ ***
Praktilised oskused	↑ **	↑ **
Suhtlemine emakeeles	↔ ***	↗ ***
Suhtlemine võõrkeeles	↘ *	↔ *
Arvutamine ja SMT põhioskused	↑ **	↑ **
IKT/digitaalsed oskused	↗ *	↔ *
Õppimise oskus	↗ ***	↑ ***

Näidis

Nõudlus ja pakkumine koolitusvaldkondade lõikes

	OSP vs lõpetajad	ETU vs lõpetajad
Vajadus ületab pakkumist	Õpetajakoolitus Tehnika, tootmine, ehitus	Õpetajakoolitus Transport
Piiri peal	Põllumajandus	Tehnika, tootmine, ehitus Põllumajandus
Olukord väga hea (pakkumine ületab kolmekordselt vajadust)	Keskkonnakaitse, turvamine Õigus Kunstid	Keskkonnakaitse, turvamine

OSP – Occupational Skills Profiles, ETU – Eesti Tööjõu-uuring

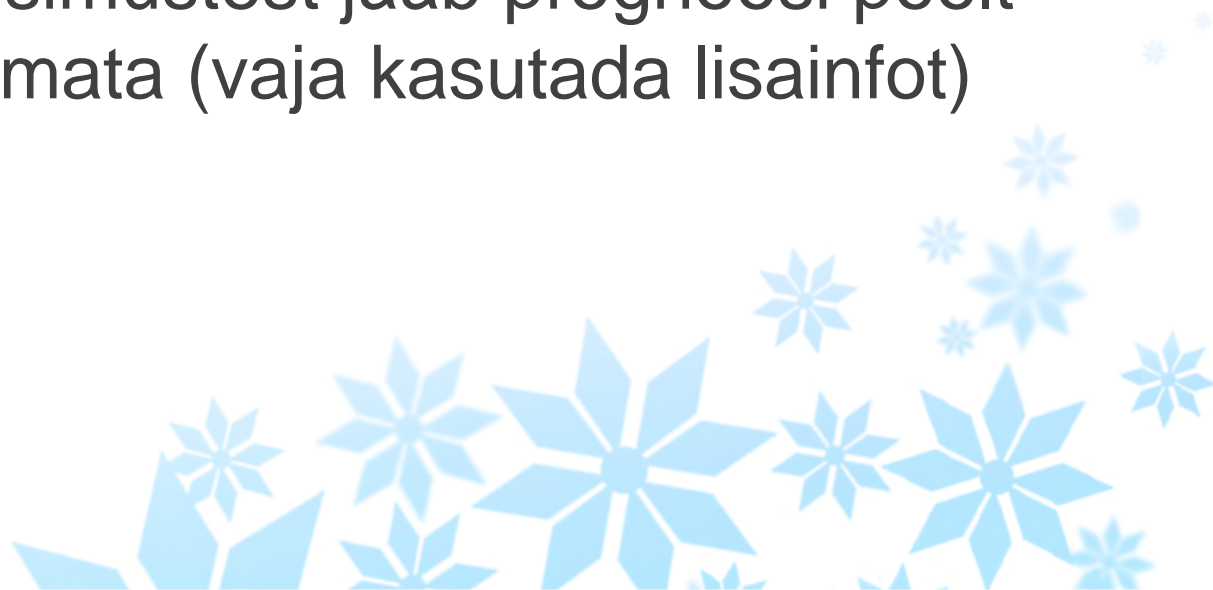
Ametialade vajaduse prognoos on seotud OSP või tegeliku (ETU) põhise koolitusvaldkonnaga, saadud tulemusi on võrreldud viimaste aastate lõpetajate arvuga

OSP põhjal peaks erialase ettevalmistuseta inimeste arv olema tunduvalt väiksem

NB! Arvesse pole võetud katkestatud õpinguid

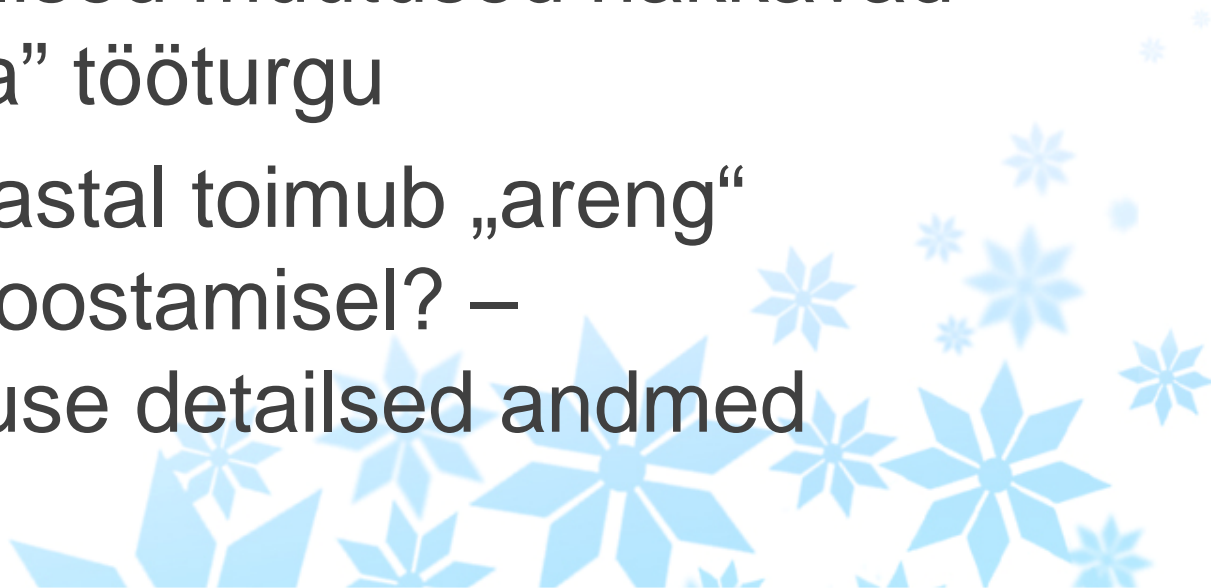
Prognoos ja täiskasvanuharidus

- Eraldi seda küsimust ei käsitle, aga:
 - hinnang liikumisele tegevusalade vahel
 - hinnang ametialade struktuuri muutusele
→ muutus vajatavates oskustes
 - enamus küsimustest jääb prognoosi poolt siiski vastamata (vaja kasutada lisainfot)

Kokkuvõte

- Eesti majandus liigub “õiges” suunas, muutused pole siiski kiired
- Kõige enam mõjutab tööjõuvajadust tööturult lahkujate asendamine
- Demograafilised muutused hakkavad “survestama” tööturgu
- Järgmisel aastal toimub „areng“ prognoosi koostamisel? – rahvaloenduse detailed andmed

Küsimused?

Prognoosi leiab MKMi kodulehelt:

www.mkm.ee/toojouproгноos

www.mkm.ee → Tegevus → Uuringud →
Tööjõuproгноosid

Täna tähelepanu eest!

